

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

HOTĂRÂREA din 14 martie 2006

COLEGIUL DIRECTOR

1. ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte
2. GERGELY DEZIDERIU – Membru
3. IONIȚĂ GHEORGHE – Membru
4. MACOVEANU CORINA NICOLETA – Membru
5. ROȘU MĂDĂLINA RALUCA – Membru
6. TRUINEA ROXANA PAULA – Membru
7. VASILE ANA MONICA – Membru

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, întrunit în data de 14.03.2006, a dezbătut petiția (...) având ca obiect prevederile discriminatorii ale Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

În fapt, petentul este divorțat, tatăl unei fetețe minore care a fost scoasă din țară de către fosta soție a petentului și mama feteței, fără consimțământul petentului. Petentul solicită constatarea prevederilor discriminatorii ale articolului 30 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 248/2005.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a solicitat Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului un punct de vedere referitor la conținutul petiției. Prin adresa nr. 0889/21.02.2006, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a răspuns solicitării Colegiului Director următoarele:

- Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, care reglementează printre altele și situațiile care vizează protejarea copiilor astfel încât să nu dăuneze intereselor acestora, a fost elaborată în acord cu reglementările europene în domeniu.

- În acest sens, având în vedere faptul că este necesar acordul ambilor părinți în situația în care aceștia sunt căsătoriți, cu privire la părăsirea țării de către copil [conform art. 18 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului], există situații reglementate de către noul act normativ privind libera circulație a persoanelor, când, din motive obiective, acordul celuilalt părinte nu mai este necesar. Una dintre aceste situații este cea a părintelui divorțat căruia, prin hotărâre judecătorească, i-a fost încredințat copilul spre creștere și educare și care intenționează să se deplaseze în afara țării împreună cu acesta.

- Astfel, noul act normativ, delimitează ca situație excepțională, situația în care nu mai este necesară exprimarea acordului de către celălalt părinte dacă părintele care părăsește țara împreună cu copilul face dovada prin hotărâre judecătorească, rămasă

definitivă și irevocabilă, că respectivul copil i-a fost încredințat spre creștere și educare.

- Părăsirea țării de către copil însoțit de către unul dintre părinți nu presupune pierderea dreptului celuilalt părinte de a menține relații personale și contacte directe cu acesta.

În drept, art. 18 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului prevede „*Deplasarea copiilor în țară și în străinătate se realizează cu înștiințarea și cu acordul ambilor părinți; orice neînțelegeri între părinți cu privire la exprimarea acestui acord se soluționează de către instanța judecătorească*”. Articolul 30 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate prevede „Organele poliției de frontieră permit ieșirea din țară a cetățenilor români minori numai dacă sunt însoțiți de o persoană fizică majoră, în următoarele cazuri: c) minorului care este înscris în pașaportul unui părinte și călătorește în străinătate împreună cu acesta sau, după caz, este titular al unui pașaport individual și călătorește împreună cu unul dintre părinți i se permite ieșirea în aceleași condiții și împreună cu acesta, *fără a mai fi necesară declarația celuilalt părinte*, numai dacă părintele însoțitor face dovada faptului ca *minorul i-a fost încredințat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă*”.

Articolul 43 alin. (3) C. fam. stipulează că „părintele divorțat, căruia nu i s-a încredințat copilul, păstrează *dreptul de a avea legături personale* cu acesta, precum și de a *veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea lui profesională*”, iar art. 97 prevede că „ambii părinți au *aceleași drepturi și îndatoriri* față de copiii lor minori, fără a deosebi după cum aceștia sunt din căsătorie, din afară căsătoriei, ori înfițați. Ei exercită drepturile lor părintești numai în interesul copiilor”.

Colegiul Director a reținut că deși Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului prevede că pentru deplasarea minorilor este necesar *acordul și înștiințarea ambilor părinți*, iar Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate prevede că minorii se pot deplasa în străinătate împreună cu unul dintre părinți, fără a fi necesară *declarația celuilalt părinte* dacă aceștia sunt divorțați, iar copilul a fost încredințat prin hotărâre definitivă și irevocabilă părintelui însoțitor. Codul familiei stipulează faptul că părinții au aceleași drepturi și îndatoriri față de copii. Așadar, părintele divorțat care nu beneficiază de încredințarea minorului spre creștere și educare are dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu acesta, precum și dreptul de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea profesională. Astfel, ambii părinți sunt responsabili pentru creșterea copilului, exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești urmând să se subordoneze principiului superior al copilului, asigurării bunăstării materiale și spirituale a copilului. În acest sens, Colegiul Director consideră că exprimarea consimțământului de către ambii părinți pentru deplasarea în străinătate a minorului reprezintă atât respectarea drepturilor copilului, cât și respectarea drepturilor părintelui, indiferent de starea civilă a acestuia, respectiv căsătorit, divorțat, necăsătorit. Dispozițiile art. 5 lit. b) din Convenția de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii

internaționale de copii arată că „dreptul de vizitare include dreptul de a duce copilul pentru o perioadă limitată de timp în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în practica sa că *încă din momentul nașterii între copil și părinții săi există o relație de tipul „viață de familie”*, necondiționată de coabitarea permanentă. Așa cum se arată în cauza *Marckx contra Belgia*, există relație de tipul „viață de familie”, chiar dacă la un moment dat părinții nu mai trăiesc împreună. Viața de familie poate să existe atât în cadrul căsătoriei, cât și în afara căsătoriei. Viața de familie nu depinde de forma ei juridică, nu există familie legitimă și familie nelegitimă. Starea civilă a părinților, respectiv căsătoria sau divorțul, nu schimbă cu nimic statutul de părinți, așadar, drepturile acestora trebuie să fie egale. Consimțământul exprimat la părăsirea țării de către un minor numai de către ambii părinți căsătoriți reprezintă un tratament diferit aplicat părinților divorțați și care nu au copiii încredințați spre creștere și educare, acestora nesolicitându-li-se consimțământul la deplasarea minorilor în străinătate.

În drept, *conform art. 2 alin. (1)* din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”, iar alin. (2) prevede că „sunt discriminatorii prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

Colegiul Director consideră că dispozițiile art. 30 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate prevede creează o situație de discriminare, făcând diferență între statutul părinților minorului la momentul în care minorul călătorește în străinătate. Colegiul reține că scopul nesolicitării consimțământului părintelui care nu beneficiază de încredințarea copilului este acela de a ușura anumite proceduri, însă metodele de atingere a acestei prevederi nu sunt adecvate, conducând la o situație discriminatorie.

COLEGIUL DIRECTOR

Examinând conținutul petiției, actele atașate la dosar și legislația în vigoare constată că dispozițiile art. 30 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate creează o situație de discriminare, făcând diferență între statutul părinților minorului la momentul în care minorul călătorește în străinătate, respectiv căsătoriți sau divorțați.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 2 alin. (1) lit. g), art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (8) și art. 7 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate sunt fapte de discriminare conform art. 2 alin. (1) și alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare
2. Recomandă Ministerului Administrației și Internelor să ia toate măsurile necesare în vederea eliminării prevederilor discriminatorii din Legea nr. 248/2005
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.
4. Prezenta hotărâre va fi comunicată Ministerului Administrației și Internelor
5. Prezenta hotărâre poate fi atacată în termen de 30 de zile la autoritatea emitentă potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Data redactării: 23.03.2006

COLEGIUL DIRECTOR

1. IONIȚĂ GHEORGHE – Membru
2. MACOVEANU CORINA NICOLETA - Membru
3. ROȘU MĂDĂLINA RALUCA – Membru
4. TRUINEA PAULA ROXANA – Membru
5. VASILE ANA MONICA – Membru